

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే
॥ తృతీయాష్టకే అష్టమః ప్రశ్నః ॥
(అశ్వమేధం - 1)

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ తృతీయాష్టకే అష్టమః ప్రశ్నః ॥

(అశ్వమేధం - 1)

హరిః ఓ(4)ం |

సాంగ్రహణ్యేష్ట్యా యజతే |

ఇమాం జనతాగ్ం సంగృహ్ణానీతి |

ద్వాదశారత్నీ రశనా భవతి |

ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః |

సంవత్సరమేవావరుండే |

మౌఙీ భవతి |

ఊర్ధ్వే ముంజాః |

ఊర్జమేవావరుండే |

చిత్రా నక్షత్రం భవతి |

చిత్రం వా ఏతత్కర్మ || 1 ||

యదశ్వమేధః సమృద్ధ్యే |

పుణ్యానామ దేవయజనమధ్యవస్యతి |

పుణ్యామేవ తేన కీర్తిమభిజయతి |

అపదాతీన్మత్స్విజః సమావహంత్యా సుబ్రహ్మణ్యాయాః |

సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యే |

Please let us know of any errors in this text.

కేశశ్శుశ్రు వపతే |
 నఖాని నికృంతతే |
 దతో ధావతే |
 స్నాతి |
 అహతం వాసః పరిధత్తే |
 పాపమనోఽపహత్త్యై |
 వాచం యత్యోపవసతి |
 సువర్గస్య లోకస్య గుప్త్యై |
 రాత్రిం జాగరయంత ఆసతే |
 సువర్గస్య లోకస్య సమప్త్యై || 2 ||

కర్మ ధత్తే వంచ చ || 1 ||

చతుష్టయ్య ఆపో భవంతి |
 చతుశ్శఫో వా అశ్వః ప్రాజాపత్యః సమృద్ధ్యై |
 తా దిగ్భ్యః సమాభృతా భవంతి |
 దిక్షు వా ఆపః |
 అన్నం వా ఆపః |
 అద్భ్యో వా అన్నం జాయతే |
 యదేవాద్భ్యోఽన్నం జాయతే |
 తదవరుంధే |

తాసు బ్రహ్మాదనం పచతి |
 రేత ఏవ తద్దధాతి || 3 ||

చతుశ్శరావో భవతి |
 దిక్ష్యేవ ప్రతితిష్ఠతి |
 ఉభయతో రుక్మౌ భవతః |
 ఉభయత ఏవాస్మిన్రుచం దధాతి |
 ఉద్ధరతి శృతత్వాయ |
 సర్పిష్వాన్భవతి మేధ్యత్వాయ |
 చత్వార ఆర్షేయాః ప్రాశ్నంతి |
 దిశామేవ జ్యోతిషి జుహోతి |
 చత్వారి హిరణ్యాని దదాతి |
 దిశామేవ జ్యోతిగ్ప్యవరుంధే || 4 ||

యదాజ్యముచ్చిష్యతే |
 తస్మిన్రశనాం న్యునత్తి |
 ప్రజాపతిర్వా ఓదనః |
 రేత ఆజ్యం |
 యదాజ్యే రశనాం న్యునత్తి |
 ప్రజాపతిమేవ రేతసా సమర్థయతి |
 దర్భమయీ రశనా భవతి |
 బహు వా ఏష కుచరోఽమేధ్యముపగచ్ఛతి |

యదశ్వః |

పవి॒త్రం॒ వై ద॒ర్భాః || 5 ||

యద్ద॑ర్భమ॒యీ ర॒శనా॑ భవ॒తి |

పు॒నాత్యే॒వైసం॑ |

పూ॒తమే॒నం మే॒ధ్యమాల॑భతే |

అశ్వ॑స్య॒ వా ఆ॒ల॒భస్య॑ మ॒హిమో॑ద॒క్రామత్ |

స మ॒హర్త్వి॒జః ప్రా॑వి॒శత్ |

తన్మ॒హర్త్వి॒జాం మ॒హర్త్వి॒క్వం |

యన్మ॒హర్త్వి॒జః ప్రా॑శ్న॒ంతి |

మ॒హిమా॑స॒మేవా॒స్మిం॒తద్ద॑ధతి |

అశ్వ॑స్య॒ వా ఆ॒ల॒భస్య॑ రే॒త ఉ॒ద॒క్రామత్ |

త॒ధ్ను॒వర్ణ॑గ్ం హి॒రణ్య॑మ॒భవత్ |

య॒ధ్ను॒వర్ణ॑గ్ం హి॒రణ్యం॑ ద॒దాతి |

రే॒త ఏ॒వ తద్ద॑ధాతి |

ఓ॒దనే॑ ద॒దాతి |

రే॒తో వా ఓ॒దనః॑ |

రే॒తో హి॒రణ్యం॑ |

రే॒తసై॒వాస్మి॒నేతో॑ ద॒ధాతి || 6 ||

ద॒ధాతి॑ రుంధే॒ దర్భా॑ అ॒భవ॒ష్టట్ట॑ || 2 ||

యో వై బ్రహ్మణే దేవేభ్యః ప్రజాపతయేఽప్రతిప్రోచ్యాశ్వం మేధ్యం బధ్నాతి |

ఆ దేవతాభ్యో వృశ్చ్యతే |

పాపీయాన్భవతి |

యః ప్రతిప్రోచ్య |

న దేవతాభ్య ఆవృశ్చ్యతే |

వసీయాన్భవతి |

యదాహ |

బ్రహ్మన్నశ్వం మేధ్యం భంధ్యామి దేవేభ్యః ప్రజాపతయే తేన రాధ్యాసమితి |

బ్రహ్మ వై బ్రహ్మ |

బ్రహ్మణ ఏవ దేవేభ్యః ప్రజాపతయే ప్రతిప్రోచ్యాశ్వం మేధ్యం బధ్నాతి || 7 ||

న దేవతాభ్య ఆవృశ్చ్యతే |

వసీయాన్భవతి |

దేవస్య త్వా నవితుః ప్రసవ ఇతి రశనామాదత్తే ప్రసూత్యై |

అశ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహ |

అశ్వినౌ హి దేవానామధ్వరూ ఆస్తాం |

పూష్ణో హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై |

వ్యృద్ధం వా ఏతద్యజ్ఞస్య |

యదయజుష్కేణ క్రియతే |

ఇమామగృభ్ణన్రశనామృతస్యేత్యధివదతి యజుష్కృత్యై |

యజ్ఞస్య సమృద్ధ్యై || 8 ||

తదా॑హుః |

ద్వాద॑శారత్నీ ర॒శనా క॑ర్త॒వ్యా(3) త్రయో॑దశారత్నీ(3)రితి |

ఋష॑భో వా ఏ॒ష ఋ॒తూనాం |

యథ్సం॑వథ్స॒రః |

తస్య॑ త్రయోద॒శో మాసో॑ విష్ట॒పం |

ఋష॑భ ఏ॒ష య॒జ్ఞానాం |

యద॑శ్వమే॒ధః |

యథా॑ వా ఋష॑భస్య విష్ట॒పం |

ఏవ॑మేతస్య విష్ట॒పం |

త్రయో॑దశమ॒రత్నిగ్ం ర॒శనాయా॑ముపాద॒ధాతి || 9 ||

యథ॑ర్షభస్య విష్ట॒పగ్ం సగ్గ్స్క॒రోతి |

తాదృ॑గే॒వ తత్ |

పూ॒ర్వ ఆయు॑షి విద॒ధేషు క॒వ్యేత్యా॑హ |

ఆయు॑రే॒వాస్మింద॒ధాతి |

తయా॑ దే॒వాః సుత॑మా॒భూవురి॑త్యాహ |

భూతి॑మే॒వోపా॑వర్తతే |

ఋత॑స్య సా॒మంధ్స॒రమా॑రప॒ంతీత్యా॑హ |

సత్యం॑ వా ఋతం |

సత్యే॒నైవై॒నంఋ॑తేనార॒భతే |

అభి॑ధా అసీ॒త్యాహ || 10 ||

తస్మా॑దశ్వ॑మే॒ధయా॑జీ స॒ర్వాణి॑ భూ॒తాన్య॑భిభవతి ।

భువ॑నమ॒సీత్యా॑హ ।

భూ॒మాస॑మే॒వోఽఘ్నే॑తి ।

య॒ంతాఽసీ॑త్యా॒హ ।

య॒ంతా॑ర॒మే॒వైనం॑ కరోతి ।

ధ॒ర్తాఽసీ॑త్యా॒హ ।

ధ॒ర్తా॑ర॒మే॒వైనం॑ కరోతి ।

సోఽగ్నిం॑ వై॒శ్వాన॑రమి॒త్యా॑హ ।

అ॒గ్నావే॑వైనం వై॒శ్వాన॑రే॒ జుహోతి॑ ।

సప్ర॑థసమి॒త్యా॑హ ॥ 11 ॥

ప్ర॒జయై॑వైనం పశు॒భిః ప్ర॑థయతి ।

స్వా॒హాకృ॑త ఇ॒త్యా॑హ ।

హో॒మ ఏ॒వాస్యై॑షః ।

పృ॒థి॒వ్యామి॑త్యా॒హ ।

అస్యా॑మే॒వైనం॑ ప్రతి॒ష్ఠాప॑యతి ।

య॒ంతా రా॑డ్యం॒తాఽసి॒ యమ॑నో ధ॒ర్తాఽసి॑ ధ॒రుణ॑ ఇ॒త్యా॑హ ।

రూ॒పమే॑వాస్యై॒తన్మహి॑మానం వ్యా॒చష్టే॑ ।

కృ॒ప్యై త్వా క్షే॑మాయ త్వా ర॒య్యై త్వా పో॑షాయ త్వే॒త్యా॑హ ।

ఆశి॑షమే॒వైతా॑మాశాస్తే ।

స్వ॒గా త్వా దే॒వేభ్య॑ ఇ॒త్యా॑హ ।

దే॒వే॒భ్య ఏ॒వైన॑గ్గ్ స్వ॒గా క॑రోతి |
 స్వా॒హా త్వా ప్ర॒జాప॑తయ ఇ॒త్యాహ॑ |
 ప్రా॒జాప॑త్యో వా అ॒శ్వః |
 యస్యా ఏ॒వ దే॒వతా॑యా ఆ॒లభ్య॑తే |
 తయై॒వైన॑గ్గ్ స॒మర్థ॑యతి || 12 ||

బ॒ద్ధాతి॑ స॒మృద్ధ్యా॑ ఉ॒పాద॑ధాత్యసీ॒త్యాహ॑
 సప్ర॑థస॒మిత్యా॑హ దే॒వేభ్య॑ ఇ॒త్యాహ॑ పంచ॒ చ || 3 ||

యః పి॒తుర॑ను॒జాయాః॑ పు॒త్రః |
 స పు॒రస్తా॑న్నయతి |
 యో మా॒తుర॑ను॒జాయాః॑ పు॒త్రః |
 స పశ్చా॑న్నయతి |
 వి॒ష్వంచ॑మే॒వాస్మాత్పా॑స్మానం వి॒వృహ॑తః |
 యో అ॒ర్వంతం॑ జి॒హగ్గ్స॑తి త॒మభ్య॑మీతి వ॒రుణ॑ ఇతి శ్వా॒నం చ॑తురక్షం ప్రసా॒తి |
 పరో॑ మ॒ర్తః ప॒రః శ్వేతి॑ శు॒నశ్చ॑తురక్షస్య ప్రహా॒ంతి |
 శ్వే॒వ వై పా॑స్మా భ్రాతృ॒వ్యః |
 పా॒స్మాన॑మే॒వాస్య॑ భ్రాతృ॒వ్యగ్గ్ హా॑ంతి |
 సైధ్ర॑కం ము॒సలం॑ భవతి || 13 ||

కర్మ॑ కర్మై॒వాస్మై॑ సాధయతి |
 పౌగ్గ్శ్చ॑లేయో హా॒ంతి |
 పుగ్గ్గ్శ్చ॑ల్వాం వై దే॒వాః శు॒చం న్య॑దధుః |

శుచై॒వా॒స్య శుచ॑గ్ం హ॒ంతి |
 పా॒పా వా ఏ॒తమ్ పు॑తీ॒త్యాహుః॑ |
 యో॒శ్వమే॒ధేన॑ య॒జత॑ ఇతి |
 అ॒శ్వస్యా॑ధస్పదముపా॒స్యతి |
 వజ్రీ॑ వా అ॒శ్వః ప్రా॒జాప॑త్యః |
 వజ్రే॑ణైవ పా॒పానం॑ బ్రాతృ॒వ్యమ॑వక్రామతి |
 దక్షి॑ణాప॒స్లావ॑యతి || 14 ||

పా॒పాన॑మే॒వాస్మా॑చ్ఛమలమప॒ స్లావ॑యతి |
 ఐషీ॑క ఉ॒దూహో॑ భవతి |
 ఆయు॒ర్వా ఇషీ॑కాః |
 ఆయు॒రేవాస్మి॑ందధతి |
 అంబు॒తం వా ఇషీ॑కాః |
 అంబు॒తమే॒వాస్మి॑ందధతి |
 వే॒తస॑శాఖోప॒సంబ॑ద్ధా భవతి |
 అ॒ఘ్నయో॑నిర్వా అ॒శ్వః |
 అ॒ఘ్నజో॑ వే॒తసః॑ |
 స్వాదే॒వైనం॑ యోనేర్నిర్మి॒మీతే॑ |
 పు॒రస్తా॑త్ప్రత్యం॒చమ॑భ్యుదూహతి |
 పు॒రస్తా॑దే॒వాస్మి॑న్ప్రతీ॒చ్యంబు॒తం ద॑ధాతి |
 అహం॑ చ త్వం చ వృ॒త్రహ॑న్నితి బ్ర॒హ్మ య॑జమానస్య హస్తం గృ॒హ్ణాతి |

బ్ర॒హ్మ॒క్షత్రే॑ ఏ॒వ సం॑దధాతి ।

అ॒భి క్ర॒త్వేంద్ర॑ భూ॒రధ॒జ్మన్ని॑త్యధ్వ॒ర్యుర్య॑జమా॒నం వా॒చయ॑త్యభి॒జ్జత్యై॑ ॥ 15 ॥

భవతి॑ స్లావయతి॑ మిమితే॑ పంచ॑ చ ॥ 4 ॥

చ॒త్వార॑ బు॒త్విజః॑ స॒ముక్ష॑ంతి ।

ఆ॒భ్య ఏ॒వైనం॑ చ॒తస్మ॑భ్యో ది॒గ్భ్యోఽభి॑ స॒మీర॑యంతి ।

శతే॑న రా॒జపు॑త్యైః స॒హధ్వ॑ర్యుః ।

పు॒రస్తా॑త్ప్ర॒త్యంక్తి॑ష్టన్వోక్షతి ।

అనే॑నాశ్వే॒న మే॒ధ్యేనే॒ష్ట్యా ।

అ॒యగ్ం॑ రా॒జా వృ॑త్రం వ॒ధ్యాది॑తి ।

రా॒జ్యం వా॑ అ॒ధ్వర్యుః॑ ।

క్ష॒త్రగ్ం॑ రా॒జపు॑త్రః ।

రా॒జ్యేనై॒వాస్మి॑న్వ॒త్రం ద॑ధాతి ।

శతే॑నా రా॒జభి॑రుగ్రైః స॒హ బ్ర॒హ్మ ॥ 16 ॥

దక్షి॑ణత ఉ॒దంక్తి॑ష్టన్వోక్షతి ।

అనే॑నాశ్వే॒న మే॒ధ్యేనే॒ష్ట్యా ।

అ॒యగ్ం॑ రా॒జాఽప్ర॑తిధృ॒ష్యోఽస్త్వి॑తి ।

బ॒లం వై॑ బ్ర॒హ్మ ।

బ॒లమ॑రాజోగ్రః ।

బలే॑నై॒వాస్మి॑న్బ॒లం ద॑ధాతి ।

శతే॑న నూ॒తగ్రా॑మణి॒భిః స॒హ హో॑తా ।

పశ్చాత్ప్రాంక్తిష్టన్వోక్షతి |
 అనేనాశ్వేన మేధ్యేనేష్ట్యా |
 అయగ్ం రాజాఽస్యై విశః || 17 ||

బహుగ్వై బహ్వశ్వాయై బహ్వజావికాయై |
 బహువ్రీహియవాయై బహుమాషతిలాయై |
 బహుహిరణ్యాయై బహుహస్తికాయై |
 బహుదాసపూరుషాయై రయిమత్యై పుష్టిమత్యై |
 బహురాయస్పోషాయై రాజాఽస్త్వితీ |
 భూమా వై హోతా |
 భూమా సూతగ్రామణ్యః |
 భూంనైవాస్మిన్భూమానం దధాతి |
 శతేన క్షత్తసంగ్రహీతృభిః సహోద్ధాతా |
 ఉత్తరతో దక్షిణా తిష్టన్వోక్షతి || 18 ||

అనేనాశ్వేన మేధ్యేనేష్ట్యా |
 అయగ్ం రాజా సర్వమాయురేత్వితీ |
 ఆయుర్వా ఉద్ధాతా |
 ఆయుః క్షత్తసంగ్రహీతారః |
 ఆయుషైవాస్మిన్నాయుర్దధాతి |
 శతగ్ం శతం భవంతి |
 శతాయుః పురుషః శతేంద్రియః |

అ॒యు॒ష్యే॒వే॒ంద్రి॒యే ప్ర॒తి॒తి॒ష్ఠతి॑ ।
 చ॒తు॒శ్చ॒తా భ॑వ॒ంతి ।
 చ॒త॒స్రో ది॑శః ।
 ది॒క్ష్యే॒వ ప్ర॒తి॒తి॒ష్ఠతి॑ ॥ 19 ॥

బ్ర॒హ్మ వి॒శ ఉ॑క్ష॒తి ది॒శ ఏ॒కం చ॑ ॥ 5 ॥

య॒థా వై హ॒వి॒షో గృ॒హీ॒తస్య॑ స్క॒ందతి॑ ।
 ఏ॒వం వా ఏ॒తద॑శ్వస్య స్క॒ందతి॑ ।
 య॒న్ని॒క్షమ॑నాల॒బ్ధము॑ద్భు॒జంతి॑ ।
 య॒థ్నో॒క్యా అ॒న్వాహ॑ ।
 స॒ర్వహు॑త॒మే॒వైనం॑ క॒రోత్య॑స్క॒ందాయ॑ ।
 అ॒స్క॒న్నగ్ం॑ హి తత్ ।
 య॒ద్ధు॒తస్య॑ స్క॒ందతి॑ ।
 స॒హస్ర॑మ॒న్వాహ॑ ।
 స॒హస్ర॑స॒మ్మితః॑ సు॒వర్గో లో॒కః ।
 సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా॑భి॒జిత్యై॑ ॥ 20 ॥

య॒త్ప॒రి॒మితా॑ అను॒బ్రూయాత్ ।
 ప॒రి॒మి॒తమ॑వ॒రుంధీ॑త ।
 అ॒ప॒రి॒మితా॑ అ॒న్వాహ॑ ।
 అ॒ప॒రి॒మితః॑ సు॒వర్గో లో॒కః ।
 సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్య॑ స॒మష్ట్యై॑ ।

స్తోక్యా జుహోతి |

యా ఏవ వర్ష్యా ఆపః |

తా అవరుంధే |

అస్యాం జుహోతి |

ఇయం వా అగ్నిర్వైశ్వానరః || 21 ||

అస్యామేవైనాః ప్రతిష్ఠాపయతి |

ఉవాచ హ ప్రజాపతిః |

స్తోక్యాసు వా అహమశ్వమేధగ్ం సగ్గ్స్థాపయామి |

తేన తతః సగ్గ్స్థితేన చరామీతి |

అగ్నయే స్వాహేత్యాహ |

అగ్నయ ఏవైనం జుహోతి |

సోమాయ స్వాహేత్యాహ |

సోమాయైవైనం జుహోతి |

సవిత్రే స్వాహేత్యాహ |

సవిత్ర ఏవైనం జుహోతి || 22 ||

సరస్వత్యై స్వాహేత్యాహ |

సరస్వత్యా ఏవైనం జుహోతి |

పూష్టే స్వాహేత్యాహ |

పూష్ట ఏవైనం జుహోతి |

బృహస్పతయే స్వాహేత్యాహ |

బృ॒హ॒స్ప॒తయ॑ ఏ॒వైన॑ం జు॒హోతి॑ |
 అ॒పాం మో॑దాయ॒ స్వాహే॑త్యాహ |
 అ॒ధ్యై ఏ॒వైన॑ం జు॒హోతి॑ |
 వా॒యవే॑ స్వాహే॒త్యాహ॑ |
 వా॒యవ॑ ఏ॒వైన॑ం జు॒హోతి॑ || 23 ||

మి॒త్రాయ॑ స్వాహే॒త్యాహ॑ |
 మి॒త్రాయై॑వైనం జు॒హోతి॑ |
 వ॒రుణాయ॑ స్వాహే॒త్యాహ॑ |
 వ॒రుణాయై॑వైనం జు॒హోతి॑ ||
 ఏ॒తాభ్య॑ ఏ॒వైన॑ం దే॒వతా॑భ్యో జు॒హోతి॑ |
 ద॒శద॑శ సంపాదం జు॒హోతి॑ |
 ద॒శాక్ష॑రా విరాట్ |
 అ॒న్నం విరాట్ |
 విరా॒జైవా॒న్నాద్య॑మవ॒రుంధే॑ |
 ప్ర॒వా ఏ॒షోఽస్మా॒ల్లోకా॑చ్ఛ్యవతే |
 యః ప॒రాచీ॒రాహు॑తిర్జు॒హోతి॑ |
 పు॒నఃపు॑నరభ్యావర్తం జు॒హోతి॑ |
 అ॒స్మిన్నే॒వ లోకే॑ ప్రతితిష్ఠతి |
 ఏ॒తాగ్ం హ॒వావ॑ సోఽశ్వమే॒ధస్య॑ సగ్గస్థి॒తిము॒వాచా॑స్కందాయ |

అస్కన్మగ్ం హి తత్ |

యద్యజ్జస్య సగ్గస్థితస్య స్కందతి || 24 ||

అభిజిత్యై వైశ్వానరః సవిత్ర ఏవైనం జుహోతి
వాయవ ఏవైనం జుహోతి చ్యవతే షట్స || 6 ||

ప్రజాపతయే త్వా జుష్టం ప్రోక్షామీతి పురస్తాత్పుత్యంత్యంక్తిష్టన్ప్రోక్షతి |

ప్రజాపతిర్వై దేవానామన్నాదో వీర్యావాన్ |

అన్నాద్యమేవాస్మిన్వీర్యం దధాతి |

తస్మాదశ్వః పశూనామన్నాదో వీర్యావత్తమః ||

ఇంద్రాగ్నిభ్యాం త్వేతి దక్షిణతః |

ఇంద్రాగ్ని వై దేవానామోజిష్ఠో బలిష్ఠా |

ఓజ ఏవాస్మిన్బలం దధాతి |

తస్మాదశ్వః పశూనామోజిష్ఠో బలిష్ఠః |

వాయవే త్వేతి పశ్చాత్ |

వాయుర్వై దేవానామాశుః సారసారితమః || 25 ||

జవమేవాస్మిందధాతి |

తస్మాదశ్వః పశూనామాశుః సారసారితమః |

విశ్వేభ్యస్తా దేవేభ్య ఇత్యుత్తరతః |

విశ్వే వై దేవా దేవానాం యశస్వితమాః |

యశ ఏవాస్మిందధాతి |

తస్మాదశ్వః పశూనాం యశస్వితమః |

దే॒వే॒భ్య॒స్త్వై॒త్యధ॑స్త్వాత్ ।

దే॒వా వై దే॒వానా॑మపచితతమాః ।

అప॑చితిమే॒వాస్మి॑ందధాతి ।

తస్మా॑దశ్వః పశూ॑నామపచితతమః ॥ 26 ॥

సర్వే॑భ్యస్తా॒స్వ దే॒వే॒భ్య ఇ॒త్యుప॑రిష్టాత్ ।

సర్వే॑ వై దే॒వాస్త్విషి॑మంతో హ॒రస్వి॑నః ।

త్విషి॑మే॒వాస్మిన్ హ॒రో దధా॑తి ।

తస్మా॑దశ్వః పశూ॑నాం త్విషి॑మాన్ హ॒రస్వి॑తమః ।

ది॒వే త్వా॒ఽంత॑రిక్షాయ త్వా పృ॒థివ్యై త్వే॒త్యాహ॑ ।

ఏ॒భ్య ఏ॒వైనం॑ లోకే॒భ్యః ప్రోక్ష॑తి ।

సతే॑ త్వా॒ఽసతే॑ త్వా॒ఽద్భ్యస్తా॒స్వష॑ధీ॒భ్యస్తా॒స్వ వి॒శ్వే॒భ్యస్తా॒స్వ భూ॑తే॒భ్య ఇ॒త్యాహ॑ ।

తస్మా॑దశ్వమే॒ధయా॑జినగ్ం స॒ర్వాణి॑ భూ॒తాన్యు॑పజీవంతి ।

బ్ర॒హ్మ॒వాది॑నో వదంతి ।

యత్ప్రా॑జాపత్యో॒ఽశ్వః॑ ।

అథ॑ కస్మా॒దేన॑మన్యాభ్యో దే॒వతా॑భ్యో॒ఽపి ప్రోక్ష॑తితి ।

అశ్వే॑ వై స॒ర్వా దే॒వతా॑ అన్వాయ॒తాః ।

తం యద్వి॑శ్వే॒భ్యస్తా॒స్వ భూ॑తే॒భ్య ఇతి॑ ప్రోక్షతి ।

దే॒వతా॑ ఏ॒వాస్మి॑న్నన్వాయా॒తయ॑తి ।

తస్మా॑దశ్వే స॒ర్వా దే॒వతా॑ అన్వాయ॒తాః ॥ 27 ॥

సార॑సారి॒తమో॑పచితతమః ప్రా॒జాప॑త్యో॒ఽశ్వః పంచ॑ చ ॥ 7 ॥

యథా వై హవిషో గృహీతస్య స్కందతి |
 ఏవం వా ఏతదశ్వస్య స్కందతి |
 యతోక్ష్మితమనాలభముఘృజంతి |
 యదశ్వచరితాని జుహోతి |
 సర్వహుతమేవైనం కరోత్యస్కందాయ |
 అస్కన్నగ్ం హి తత్ |
 యద్దుతస్య స్కందతి |
 ఈంకారాయ స్వాహేంకృతాయ స్వాహేత్యాహ |
 ఏతాని వా అశ్వచరితాని |
 చరితైరేవైనగ్ం సమర్థయతి || 28 ||
 తదాహుః |
 అనాహుతయో వా అశ్వచరితాని |
 నైతా హోతవ్యా ఇతి |
 అథో ఖల్వాహుః |
 హోతవ్యా ఏవ |
 అత్ర వావైవం విద్వానశ్వమేధగ్ం సగ్గ్స్థాపయతి |
 యదశ్వచరితాని జుహోతి |
 తస్మాద్ధోతవ్యా ఇతి |
 బహిర్ధా వా ఏనమేతదాయతనాద్ధధాతి |
 భ్రాతృవ్యమస్మై జనయతి || 29 ||

యస్యానాయతనేఽన్యత్రాగ్నేరాహుతీర్జుహోతి |
 సావిత్రియా ఇష్ట్యాః పురస్తాఽభిస్విష్టకృతః |
 ఆహవనీయేఽశ్వచరితానీ జుహోతి |
 ఆయతన ఏవాస్యాహుతీర్జుహోతి |
 నాస్మై బ్రాతృవ్యం జనయతి |
 తదాహుః |

యజ్జముఖేయజ్జముఖే హోతవ్యాః |
 యజ్జస్య కృష్ట్యై |
 సువర్గస్య లోకస్యానుఖ్యాత్యా ఇతి |
 అథో ఖల్వాహుః || 30 ||

యద్యజ్జముఖే యజ్జముఖే జుహుయాత్ |
 పశుభిర్వజమానం వ్యర్థయేత్ |
 అవ సువర్గాల్లోకాత్పద్యేత |
 పాపీయాంధ్స్యదితి |
 సకృదేవ హోతవ్యాః |
 న యజమానం పశుభిర్వ్యర్థయతి |
 అభి సువర్గం లోకం జయతి |
 న పాపీయాన్భవతి |
 అష్టాచత్వారిగ్ంశతమశ్వరూపాణి జుహోతి |
 అష్టాచత్వారిగ్ంశదక్షరా జగతీ |

జాగతోఽశ్వః ప్రాజాపత్యః సమృద్ధ్యై |
 ఏకమతిరిక్తం జుహోతి |
 తస్మాదేకః ప్రజాస్వర్ధుకః || 31 ||

అర్థయతి జనయతి ఖల్వాహుర్జగతీ త్రిణీ చ || 8 ||

విభూర్మాత్రా ప్రభూః పిత్రేత్యాహ |
 ఇయం వై మాతా |
 అసౌ పితా |
 ఆభ్యామేవైనం పరిదదాతి |
 అశ్వోఽసి హయోఽసీత్యాహ |
 శాస్త్యైవైనమేతత్ |
 తస్మాచ్ఛిష్టాః ప్రజా జాయంతే |
 అత్యోఽసీత్యాహ |
 తస్మాదశ్వః సర్వాస్పశూనత్యేతి |
 తస్మాదశ్వః సర్వేషాం పశూనాగ్ శైష్ట్యం గచ్ఛతి || 32 ||

ప్ర యశః శైష్ట్యమాప్నోతి |
 య ఏవం వేద |
 నరోఽన్యర్వాఽసి సప్తిరసి వాఙ్మసీత్యాహ |
 రూపమేవాస్యైతస్మహిమానం వ్యాచష్టే |
 యయుర్నామాఽసీత్యాహ |
 ఏతద్వా అశ్వస్య ప్రియం నామధేయం |

ప్రియే॒ణై॒వైనం॑ నామధే॒యేనా॑భివదతి ।
 తస్మా॒దప్యామి॒త్రో సంగ॑త్య ।
 నా॒మ్నా చే॒ద్ధ్వయే॑తే ।
 మి॒త్రమే॒వ భ॑వతః ॥ 33 ॥

ఆది॒త్యానాం॑ ప॒త్వాన్విహీ॑త్యాహ ।
 ఆది॒త్యానే॒వైనం॑ గమయతి ।
 అగ్న॒యే స్వాహా॑ స్వాహే॒ంద్రాగ్ని॒భ్యామితి॑ పూ॒ర్వహో॑మాంజు॒హోతి॑ ।
 పూ॒ర్వ ఏ॒వ ద్విష॑ంతం భ్రా॒తృవ్య॑మతి॒క్రామతి॑ ।
 భూ॒రసి॑ భువే॒ త్వా భ॑వ్యాయ॒ త్వా భ॑విష్యతే॒ త్వేత్యు॑ద్భృజతి స॒ర్వత్వాయ॑ ।
 దే॒వా ఆ॒శాపాలా॑ ఏ॒తం దే॒వేభ్యో॑శ్వం మే॒ధాయ॑ ప్రోక్షితం గో॒పాయ॑తే॒త్యాహ॑ ।
 శ॒తం వై త॑ల్ప్య రా॒జపు॒త్రా దే॒వా ఆ॒శాపాలాః॑ ।
 తే॒భ్య ఏ॒వైనం॑ పరిదదాతి ।
 ఈ॒శ్వరో॑ వా అ॒శ్వః ప్ర॑ముక్తః ప॒రాం ప॒రావ॑తం గం॒తోః ।
 ఇ॒హ ధృ॒తిః స్వా॒హేహ వి॒ధృతిః॑ స్వా॒హేహ ర॒ంతిః స్వా॒హేహ ర॒మతిః॑ స్వా॒హేతి॑ చ॒త్వషు॑
 ప॒థ్ను జు॑హోతి ॥ 34 ॥

ఏ॒తా వా అ॑శ్వస్య బంధ॒నం ।
 తా॒భిరే॒వైనం॑ బధ్నాతి ।
 తస్మా॒దశ్వః॑ ప్ర॒ముక్తో॑ బంధ॒నమా॑గచ్ఛతి ।
 తస్మా॒దశ్వః॑ ప్ర॒ముక్తో॑ బంధ॒నం న జు॑హోతి ।
 రా॒ష్ట్రం వా అ॑శ్వమే॒ధః ।

రాష్ట్రే ఖలు వా ఏతే వ్యాయచ్ఛంతే |
 యేఽశ్వం మేధ్యగ్ం రక్షంతి |
 తేషాం య ఉదృచం గచ్ఛంతి |
 రాష్ట్రాదేవ తే రాష్ట్రం గచ్ఛంతి |
 అథ య ఉదృచం న గచ్ఛంతి || 35 ||

రాష్ట్రాదేవ తే వ్యవచ్ఛిద్యంతే |
 పరా వా ఏష సిచ్యతే |
 యోఽబలోఽశ్వమేధేన యజతే |
 యదమిత్రా అశ్వం విందేరన్ |
 హన్యేతాస్య యజ్ఞః |
 చతుశ్శతా రక్షంతి |
 యజ్ఞస్యాఘాతాయ |
 అథాన్యమానీయ ప్రోక్షేయుః |
 సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః || 36 ||

గచ్ఛంతి భవతః పథ్యు జుహోతి న గచ్ఛంతి నవ చ || 9 ||

ప్రజాపతిరకామయతాశ్వమేధేన యజేయేతి |
 న తపోఽతప్యత |
 తస్య తేపానస్య |
 నష్టాత్మనో దేవతా ఉదక్రామన్ |
 సా దీక్షాఽభవత్ |

స ఏ॒తాని॑ వై॒శ్వదే॒వాన్య॑పశ్యత్ |
 తాన్య॑జుహోత్ |
 తైర్వై స దీ॒క్షామ॑వారుంధ |
 యద్వై॒శ్వదే॒వాని॑ జుహోతి |
 దీ॒క్షామే॒వ తై॒ర్యజ॑మానోఽవరుంధే || 37 ||

సప్త॑ జుహోతి |
 సప్త॑ హి తా దే॒వతా॑ ఉదక్రామన్న్ |
 అన్వ॑హం జుహోతి |
 అన్వ॑హమే॒వ దీ॒క్షామ॑వరుంధే |
 త్రీణి॑ వై॒శ్వదే॒వాని॑ జుహోతి |
 చత్వార్యో॒ద్గ్రహ॑ణాని |
 సప్త॑ సంపద్యంతే |
 సప్త॑ వై శీర్ష॑ణ్యాః ప్రాణాః |
 ప్రాణా॑ దీక్షా |
 ప్రాణై॒రే॒వ ప్రా॒ణాం దీ॒క్షామ॑వరుంధే || 38 ||

ఏక॑విగ్ంశతిం వై॒శ్వదే॒వాని॑ జుహోతి |
 ఏక॑విగ్ంశతిర్వై దే॒వలో॑కాః |
 ద్వాద॑శ మాసాః పంచ॒ర్తవః॑ |
 త్రయ॑ ఇమే లోకాః |
 అసా॑వాదిత్య ఏక॑విగ్ంశః |

ఏష సువర్గో లోకః |
 తద్దైవ్యం క్షత్రం |
 సా శ్రీః |
 తద్భృద్భుస్య విష్టపం |
 తథ్స్వారాజ్యముచ్యతే || 39 ||

త్రిగ్ంశతమౌద్గ్రహణానీ జుహోతి |
 త్రిగ్ంశదక్షరా విరాట్ |
 అన్నం విరాట్ |
 విరాజైవాన్నాద్యమవరుంధే |
 త్రేధా విభజ్య దేవతాం జుహోతి |
 త్ర్యావృతో వై దేవాః |
 త్ర్యావృత ఇమే లోకాః |
 ఏషాం లోకానామాష్ట్యై |
 ఏషాం లోకానాం క్షష్ట్యై |
 అప వా ఏతస్మాత్ప్రాణాః క్రామంతి || 40 ||

యో దీక్షామతిరేచయతి |
 సప్తాహం ప్రచరంతి |
 సప్త వై శీర్షణ్యాః ప్రాణాః |
 ప్రాణా దీక్షా |
 ప్రాణైరేవ ప్రాణాందిక్షామవరుంధే |

పూ॒ర్ణా॒హుతి॑ము॒త్తమా॑ం జు॒హోతి॑ |
 స॒ర్వం వై పూ॑ర్ణా॒హుతిః॑ |
 స॒ర్వమే॒వాప్నోతి॑ |
 అథో॑ ఇ॒యం వై పూ॑ర్ణా॒హుతిః॑ |
 అ॒స్యామే॒వ ప్రతి॑తిష్ఠతి || 41 ||

రు॒ంధే ప్రా॒ణాం దీ॒క్షామ॑వ॒రుంధ॑ ఉ॒చ్యతే క్రా॒మంతి॑ తిష్ఠతి || 10 ||

ప్ర॒జాప॑తి॒రశ్వ॑మే॒ధమ॑స్మ॒జత॑ |
 తగ్ం॑ స్మ॒ష్టం న కి॑ంచనో॒దయ॑చ్ఛత్ |
 తం వై॒శ్వదే॒వాన్యేవో॑దయచ్ఛన్ |
 యద్వై॒శ్వదే॒వాని॑ జు॒హోతి॑ |
 య॒జ్ఞస్యో॒ద్యత్యై॑ |
 స్వా॒హోఽఽధి॑మాధీ॒తాయ॑ స్వా॒హో |
 స్వా॒హోఽఽధి॑తం మన॒సే స్వా॒హో |
 స్వా॒హో మనః॑ ప్ర॒జాప॑తయే స్వా॒హో |
 కాయ॑ స్వా॒హో క॒స్మై స్వా॒హో క॒తమ॑స్మై స్వా॒హేతి॑ ప్రా॒జాప॑త్యే ముఖ్యే భవతః |
 ప్ర॒జాప॑తిముఖాభిరే॒వైనం॑ దే॒వతా॑భిరుద్యచ్ఛత్ || 42 ||

అది॑త్యై స్వా॒హోఽది॑త్యై మ॒హ్యై స్వా॒హోఽది॑త్యై సు॒మృడి॑కాయై స్వా॒హేత్యా॑హ |
 ఇ॒యం వా అది॑తిః |
 అ॒స్యా ఏ॒వైనం॑ ప్రతి॒ష్ఠాయో॑ద్యచ్ఛత్ |
 స॒రస్వ॑త్యై స్వా॒హో స॒రస్వ॑త్యై బృ॒హత్యై॑ స్వా॒హో స॒రస్వ॑త్యై

పావకాయై స్వాహేత్యాహ |
 వాగ్వై సరస్వతీ |
 వాచైవైనముద్యచ్ఛతే |
 పూష్టే స్వాహా పూష్టే ప్రపథ్యాయ స్వాహా పూష్టే నరంధిషాయ స్వహేత్యాహ |
 పశవో వై పూషా |
 పశుభిరేవైనముద్యచ్ఛతే |
 త్వష్ట్రే స్వాహా త్వష్ట్రే తురీపాయ స్వాహా త్వష్ట్రే పురురూపాయ స్వాహేత్యాహ |
 త్వష్ట్రా వై పశూనాం మిథునానాగ్ం రూపకృత్ |
 రూపమేవ పశుషు దధాతి |
 అథో రూపైరేవైనముద్యచ్ఛతే |
 విష్ణవే స్వాహా విష్ణవే నిఖుర్యపాయ స్వాహా విష్ణవే నిభూయపాయ స్వాహేత్యాహ |
 యజ్ఞో వై విష్ణుః |
 యజ్ఞాయైవైనముద్యచ్ఛతే |
 పూర్ణాహుతిముత్తమాం జుహోతి |
 ప్రత్యుత్తబ్ధ్యై నయత్వాయ || 43 ||

యచ్ఛతే పురురూపాయ స్వాహేత్యాహాష్టా చ || 11 ||

సావిత్రమష్టాకపాలం ప్రాతర్నిర్వపతి |
 అష్టాక్షరా గాయత్రీ |
 గాయత్రం ప్రాతస్సవనం |
 ప్రాతస్సవనాదేవైనం గాయత్రియాశ్చందసోఽధి నిర్మిమీతే |

అథో ప్రాతస్సవనమేవ తేనాప్నోతి |
 గాయత్రీం చందః |
 సవిత్రే ప్రసవిత్ర ఏకాదశకపాలం మధ్యందినే |
 ఏకాదశాక్షరా త్రిష్టుప్ |
 త్రైష్టుభం మాధ్యందినగ్ం సవనం |
 మాధ్యందినాదేవైనగ్ం సవనాత్త్రిష్టుభశ్చందసోఽధి నిర్మమీతే || 44 ||

అథో మాధ్యందినమేవ సవనం తేనాప్నోతి |
 త్రిష్టుభం చందః |
 సవిత్ర ఆసవిత్రే ద్వాదశకపాలమపరాష్టా |
 ద్వాదశాక్షరా జగతీ |
 జాగతం తృతీయసవనం |
 తృతీయసవనాదేవైనం జగత్యాశ్చందసోఽధి నిర్మమీతే |
 అథో తృతీయసవనమేవ తేనాప్నోతి |
 జగతీం చందః |
 ఈశ్వరో వా అశ్వః ప్రముక్తః పరాం పరావతం గంతోః |
 ఇహ ధృతిః స్వాహేహ విధృతిః స్వాహేహ రంతిః స్వాహేహ రమతిః
 స్వాహేతి చతస్ర ఆహుతిర్జుహోతి || 45 ||

చతస్రో దిశః |
 దిగ్భిరేవైనం పరిగృహ్ణాతి |
 ఆశ్వత్థో వ్రజో భవతి |

ప్ర॒జాప॑తి॒ర్దేవే॑భ్యో ని॒లాయ॑త |
 అ॒శ్వో రూ॒పం కృ॒త్వా |
 సో॒ఽశ్వ॑త్థే సం॒వధ్ను॑రమ॒తిష్ఠత్ |
 తద॑శ్వ॒త్థస్యా॑శ్వ॒త్థత్వం |
 యదా॑శ్వ॒త్థో వ్ర॒జో భ॑వతి |
 స్వ ఏ॒వైనం॒ యోనౌ॒ ప్రతి॑ష్ఠాపయతి || 46 ||

త్రిష్ఠుభశ్చందసోఽధి నిర్మిమితే జుహోతి నవ చ || 12 ||

ఆ బ్ర॒హ్మ॑న్బ్రా॒హ్మణో॑ బ్ర॒హ్మవ॑ర్చ॒సీ జాయ॑తామి॒త్యాహ॑ |
 బ్రా॒హ్మణ॑ ఏ॒వ బ్ర॒హ్మవ॑ర్చ॒సం ద॑ధాతి |
 తస్మా॑త్పు॒రా బ్రా॒హ్మణో॑ బ్ర॒హ్మవ॑ర్చ॒స్యజాయ॑త |
 ఆ॒ఽస్మిన్రా॒ష్ట్రే రా॒జస్య॑ ఇ॒షవ్యః॑ శూ॒రో మ॑హారథో జాయతామి॒త్యాహ॑ |
 రా॒జస్య॑ ఏ॒వ శౌ॒ర్యం మ॑హిమానం దధాతి |
 తస్మా॑త్పు॒రా రా॒జస్య॑ ఇ॒షవ్యః॑ శూ॒రో మ॑హారథో॒ఽజాయ॑త |
 దోగ్ధీ॑ ధే॒నురి॑త్యాహ |
 ధే॒న్వామే॒వ ప॑యో దధాతి |
 తస్మా॑త్పు॒రా దోగ్ధీ॑ ధే॒నుర॑జాయత |
 వో॒థా॒ఽన॒డ్వాని॑త్యాహ || 47 ||

అన॑డు॒హ్యేవ॑ వీ॒ర్యం ద॑ధాతి |
 తస్మా॑త్పు॒రా వో॒థా॒ఽన॒డ్వాన॑జాయత |
 ఆశుః॑ స॒ప్తిరి॑త్యాహ |

అశ్వ ఏ॒వ జ॒వం ద॑ధాతి ।
 తస్మా॑త్పు॒రా॒ఽఽశు॒రశ్యోఽ॒జాయ॑త ।
 పు॒రంధి॑ర్యోషే॒త్యాహ॑ ।
 యోషి॑త్యే॒వ రూ॒పం ద॑ధాతి ।
 తస్మా॑ద్ద్వీ॒యు॒వతిః॑ ప్రియా భావు॑కా ।
 జిష్ణూ॑ రథే॒ష్టా ఇ॒త్యాహ॑ ।
 ఆ హ॒ వై తత్ర॑ జిష్ణూ॑ రథే॒ష్టా జాయ॑తే ॥ 48 ॥

యత్రై॑తే॒న య॒జ్ఞే॒న య॒జంతే॑ ।
 సభే॑యో యు॒వే॒త్యాహ॑ ।
 యో వై పూ॑ర్వవ॒యసీ॑ ।
 స సభే॑యో యు॒వా ।
 తస్మా॑ద్యు॒వా పు॒మాన్ప్రియో॑ భావు॑కః ।
 ఆ॒ఽస్య॑ య॒జమా॑నస్య వీ॒రో జాయ॑తామి॒త్యాహ॑ ।
 ఆ హ॒ వై తత్ర॑ య॒జమా॑నస్య వీ॒రో జాయ॑తే ।
 యత్రై॑తే॒న య॒జ్ఞే॒న య॒జంతే॑ ।
 నికా॑మే నికా॑మే నః ప॒ర్షన్యో॑ వర్ష॒త్వి॒త్యాహ॑ ।
 నికా॑మే నికా॑మే హ॒ వై తత్ర॑ ప॒ర్షన్యో॑ వర్ష॒తి ।
 యత్రై॑తే॒న య॒జ్ఞే॒న య॒జంతే॑ ।
 ఫలి॑న్యో న ఓష॒ధయః॑ ప॒చ్యం॒తామి॒త్యాహ॑ ।
 ఫలి॑న్యో హ॒ వై తత్రో॑ష॒ధయః॑ ప॒చ్యంతే॑ ।

య॒త్రైతే॑న॒ య॒జ్ఞేన॒ య॒జంతే॑ |
 యోగ॑క్షే॒మో నః॑ క॒ల్పతా॒మిత్యా॑హ |
 క॒ల్పతే॑ హ॒ వై తత్ర॑ ప్ర॒జాభ్యో॑ యోగ॑క్షే॒మః |
 య॒త్రైతే॑న॒ య॒జ్ఞేన॒ య॒జంతే॑ || 49 ||

అ॒న॒న్ద్యాని॑త్యా॒హ జాయ॑తే వర్ష॒తి సప్త॑ చ || 13 ||

ప్ర॒జాప॑తి॒ర్దేవే॑భ్యో॒ య॒జ్ఞాన్వ్యాది॑శత్ |
 స ఆ॒త్మన్న॑శ్వ॒మేధ॑మధత్త |
 తం దే॒వా అ॒బ్రువ॑న్ |
 ఏష॒ వావ॑ య॒జ్ఞః |
 యద॑శ్వ॒మేధః॑ |
 అప్యే॒వ నో॑ఽత్రా॒స్త్వీతి॑ |
 తేభ్య॑ ఏ॒తాన॑న్న॒హోమా॑న్ప్రాయ॒చ్ఛత్ |
 తాన॑జు॒హోత్ |
 తైర్వై స దే॒వాన॑ప్రీ॒ణాత్ |
 యద॑న్న॒హోమాం॑జు॒హోతి॑ || 50 ||

దే॒వానే॒వ తై॑ర్య॒జమా॑నః ప్రీ॒ణాతి॑ |
 ఆ॒జ్యేన॑ జు॒హోతి॑ |
 అగ్నే॑ర్వా ఏ॒తద్రూ॑పం |
 యదా॑జ్యం |
 యదా॑జ్యేన॑ జు॒హోతి॑ |

అగ్నిమే॑వ త॒త్ప్రీ॑ణాతి |
 మ॒ధు॑నా జుహోతి |
 మ॒హ॒త్యై వా ఏ॒తద్దే॒వతా॑యై రూ॒పం |
 యన్మ॑ధు |
 యన్మ॑ధునా జుహోతి || 51 ||

మ॒హ॒తీమే॑వ తద్దే॒వతా॑ ప్రీ॒ణాతి |
 తం॒డు॒లైర్జు॒హోతి |
 వ॒సూ॑నాం వా ఏ॒తద్దూ॑పం |
 యత్తం॑డులాః |
 యత్తం॑డులైర్జుహోతి |
 వ॒సూ॑నేవ త॒త్ప్రీ॑ణాతి |
 పృ॒థు॑కైర్జుహోతి |
 రు॒ద్రా॒ణాం వా ఏ॒తద్దూ॑పం |
 యత్పృ॑థుకాః |
 యత్పృ॑థుకైర్జుహోతి || 52 ||

రు॒ద్రా॒నేవ త॒త్ప్రీ॑ణాతి |
 లా॒జైర్జు॒హోతి |
 ఆది॑త్యానాం వా ఏ॒తద్దూ॑పం |
 యల్లా॒జాః |
 యల్లా॒జైర్జు॒హోతి |

ఆదిత్యానే॒వ త॒త్ప్రీ॒ణాతి॑ ।
 క॒రంబై॑ర్జుహోతి ।
 విశ్వే॑షాం వా ఏ॒తద్దే॒వానాగ్ం॑ రూ॒పం ।
 య॒త్క॒రంబాః॑ ।
 య॒త్క॒రంబై॑ర్జుహోతి ॥ 53 ॥

విశ్వా॑నే॒వ తద్దే॒వాన్ప్రీ॒ణాతి॑ ।
 ధా॒నాభి॑ర్జుహోతి ।
 నక్ష॑త్రాణాం వా ఏ॒తద్ద్రూ॒పం ।
 య॒ద్ధా॒నాః ।
 య॒ద్ధా॒నాభి॑ర్జుహోతి ।
 నక్ష॑త్రాణ్యే॒వ త॒త్ప్రీ॒ణాతి॑ ।
 స॒క్తాభి॑ర్జుహోతి ।
 ప్ర॒జాప॑తేర్వా ఏ॒తద్ద్రూ॒పం ।
 య॒థ్స॒క్తవః॑ ।
 య॒థ్స॒క్తాభి॑ర్జుహోతి ॥ 54 ॥

ప్ర॒జాప॑తిమే॒వ త॒త్ప్రీ॒ణాతి॑ ।
 మ॒సూ॒స్యైర్జు॑హోతి ।
 స॒ర్వాసాం॑ వా ఏ॒తద్దే॒వతా॑నాగ్ం రూ॒పం ।
 య॒న్మ॒సూ॒స్యాని॑ ।
 య॒న్మ॒సూ॒స్యైర్జు॑హోతి ।

స॒ర్వా ఏ॒వ తద్దే॒వతాః॑ ప్రి॒ణాతి॑ |
 ప్రి॒యం॒గు॒తం॒డు॒లైర్జు॒హోతి॑ |
 ప్రి॒యాం॒గా హ॒ వై నా॒మైతే॑ |
 ఏ॒తైర్వై దే॒వా అ॒శ్వ॒స్యాం॒గాని॒ సమ॑దధుః |
 య॒త్ప్రి॒యం॒గు॒తం॒డు॒లైర్జు॒హోతి॑ |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వాం॒గాని॒ సంద॑ధాతి |
 దశా॒న్నాని॑ జు॒హోతి॑ |
 దశా॑క్షరా వి॒రాట్ |
 వి॒రాట్కృ॒ద్భు॒స్యాన్నా॒ద్యస్యా॑వరుద్వై || 55 ||

జు॒హోతి॑ మధు॒నా జు॒హోతి॑ పృథు॒క్వైర్జు॒హోతి॑ కరం॒భైజు॒హోతి॑
 స॒క్తు॒భిర్జు॒హోతి॑ ప్రి॒యం॒గు॒తం॒డు॒లైర్జు॒హోతి॑ చ॒త్వారి॑ చ || 14 ||

అ॒న్మహో॑మానాజ్యేనాగ్నేర్మధు॒నా తం॒డు॒లైః పృథు॑క్వైర్దా॒జైః
 కరం॒భైర్దా॒నాభిః॑ స॒క్తు॒భిర్మసూ॑స్యైః ప్రి॒యం॒గు॒తం॒డు॒లైర్దశా॑న్నాని ద్వాద॒శ ||

ప్ర॒జాప॑తిరశ్వమే॒ధమ॑స్మజత |
 తగ్ం॑ స్మ॒ష్టగ్ం॑ రక్షాగ్స్యజి॒హగ్ం॑సన్ |
 స ఏ॒తాన్ప్ర॒జాప॑తిర్మక్షగ్ం॑ హో॒మాస॑పశ్యత్ |
 తాస॑జు॒హోత్ |
 తైర్వై స॒ య॒జ్ఞాద్ర॒క్షాగ్స్య॑పాహన్ |
 యస్మ॑క్షగ్ం॑హో॒మాంజు॒హోతి॑ |
 య॒జ్ఞాదే॒వ తై॒ర్యజ॑మానో రక్షాగ్స్యపహంతి |

అజ్యే॑న జుహోతి॑ ।
 వజ్రో॑ వా ఆజ్యం॑ ।
 వజ్రే॑ణై॒వ య॒జ్ఞాద్ర॒క్షాగ్న్యప॑హంతి ॥ 56 ॥

అజ్య॑స్య ప్రతి॑పదం కరోతి॑ ।
 ప్రా॒ణో వా ఆజ్యం॑ ।
 ముఖ॑త ఏ॒వాస్య॑ ప్రాణం దధాతి॑ ।
 అన్న॑హోమాంజుహోతి॑ ।
 శరీ॑రవదే॒వాప॑రుంధే ।
 వ్యత్యా॑సం జుహోతి॑ ।
 ఉభ॑యస్యావ॒రుద్వై ।
 నక్తం॑ జుహోతి॑ ।
 రక్ష॑సామపహత్యై ।
 ఆజ్యే॑నాంతతో జుహోతి॑ ॥ 57 ॥

ప్రా॒ణో వా ఆజ్యం॑ ।
 ఉభ॑యత ఏ॒వాస్య॑ ప్రాణం దధాతి॑ ।
 పు॒రస్తా॑చ్ఛోపరిష్టాచ్చ॑ ।
 ఏక॑స్మై స్వాహేత్యాహ॑ ।
 అస్మి॑న్నే॒వ లోకే॑ ప్రతితిష్ఠతి॑ ।
 ద్వాభ్యాగ్న్ స్వాహేత్యాహ॑ ।
 అము॑ష్మిన్నే॒వ లోకే॑ ప్రతితిష్ఠతి॑ ।

ఉభయోరే॒వ లో॒కయోః ప్ర॒తితి॒ష్ఠతి॑ ।
 అ॒స్మిగ్గ్ శ్చా॒ముష్మి॒గ్గ్ శ్చ ।
 శతా॒య స్వా॒హేత్యా॒హ ।
 శతా॒యైర్వై పు॒రుషః శత॑వీ॒ర్యః ।
 ఆ॒యురే॒వ వీ॒ర్యమ॑వ॒రుంధే॑ ।
 స॒హస్రా॑య స్వా॒హేత్యా॒హ ।
 ఆ॒యుర్వై స॒హస్రం॑ ।
 ఆ॒యురే॒వావ॑రుంధే ।
 స॒ర్వస్మై॒ స్వా॒హేత్యా॒హ ।
 అప॑రిమి॒తమే॒వావ॑రుంధే ॥ 58 ॥

ఏ॒వ య॒జ్ఞాద్ర॒క్షాగ్ స్వ॑ప॒హంత్యం॑తతో జు॒హోతి॑
 శతా॒య స్వా॒హేత్యా॒హ సప్త॑ చ ॥ 15 ॥

ప్ర॒జాప॑తిం వా ఏ॒ష ఈ॒ఘ్నతీ॑త్యా॒హః ।
 యో॒శ్వమే॒ధేన॑ య॒జత॑ ఇతి ।
 అథో॑ ఆ॒హః ।
 స॒ర్వాణి॑ భూ॒తానీ॑తి ।
 ఏ॒కస్మై॒ స్వా॒హేత్యా॒హ ।
 ప్ర॒జాప॑తి॒ర్వా ఏ॒కః ।
 తమే॑వా॒ప్నోతి॑ ।
 ఏ॒కస్మై॒ స్వా॒హో ద్వా॒భ్యాగ్ స్వా॑హే॒త్యభి॒పూర్వ॑మా॒హుతీ॑ర్జు॒హోతి॑ ।

అభిపూ॒ర్వమే॑వ సు॒వర్గం లో॑కమే॒తి |
 ఏకో॒త్తరం॑ జు॒హోతి॑ || 59 ||

ఏక॑వదే॒వ సు॒వర్గం లో॑కమే॒తి |
 సం॒తతం॑ జు॒హోతి॑ |

సు॒వర్గస్య॑ లో॒కస్య॑ సం॒తత్యై॑ |
 శతా॑య స్వా॒హేత్యా॑హ |
 శతా॑యు॒ర్వై పు॒రుషః శత॑వీ॒ర్యః |
 ఆయు॑రే॒వ వీ॒ర్యమ॑వ॒రుంధే॑ |
 సహ॑స్రా॒య స్వా॒హేత్యా॑హ |
 ఆయు॑ర్వై సహ॑స్త॒ం |
 ఆయు॑రే॒వావ॑రుంధే॑ |

అయు॑తాయ స్వా॒హా నియు॑తాయ స్వా॒హా ప్రయు॑తాయ స్వా॒హేత్యా॑హ || 60 ||

త్రయ॑ ఇ॒మే లో॑కాః |
 ఇమా॑నే॒వ లో॑కాన॒వరుంధే॑ |
 అర్బు॑దాయ స్వా॒హేత్యా॑హ |
 వాగ్వా॑ అర్బు॒దం |
 వాచ॑మే॒వావ॑రుంధే॑ |
 న్యర్బు॑దాయ స్వా॒హేత్యా॑హ |
 యో వై వాచో॑ భూ॒మా |
 తస్మ్యర్బు॑దం |

వా॒చ ఏ॒వ భూ॒మాన॒మవ॑రుంధే ।
 స॒ము॒ద్రా॒య స్వా॒హే॒త్యా॒హ ॥ 61 ॥

స॒ము॒ద్ర॒మే॒వాప్నో॑తి ।
 మ॒ధ్యా॒య స్వా॒హే॒త్యా॒హ ।
 మ॒ధ్య॒మే॒వాప్నో॑తి ।
 అ॒ంతా॒య స్వా॒హే॒త్యా॒హ ।
 అ॒ంత॒మే॒వాప్నో॑తి ।
 ప॒రా॒ర్థా॒య స్వా॒హే॒త్యా॒హ ।
 ప॒రా॒ర్థ॒మే॒వాప్నో॑తి ।
 ఉ॒ష॒సే స్వా॒హో వ్యు॒ష్ట్యై స్వా॒హే॒త్యా॒హ ।
 రా॒త్రి॒ర్వా ఉ॒షాః॑ ।
 అ॒హ॒ర్వ్యు॒ష్టైః॑ ।
 అ॒హో॒రాత్రే॑ ఏ॒వావ॑రుంధే ।
 అ॒థో అ॒హో॒రాత్ర॑యోరే॒వ ప్ర॑తితిష్ఠతి ।
 తా య॒దుభ॑యీర్ది॒వా వా న॑క్తం వా జు॒హుయా॑త్ ।
 అ॒హో॒రాత్రే॑ మో॒హయే॑త్ ।
 ఉ॒ష॒సే స్వా॒హో వ్యు॒ష్ట్యై స్వా॒హోదే॒ప్యతే॑ స్వా॒హోద్య॑తే స్వా॒హేత్య॑నుదితే జు॒హోతి॑ ।
 ఉ॒ది॒తా॒య స్వా॒హో సు॒వ॒ర్గా॒య స్వా॒హో లో॒కాయ॑ స్వా॒హేత్యు॑దితే జు॒హోతి॑ ।
 అ॒హో॒రాత్ర॑యోరవ్యతిమో॒హయ॑ ॥ 62 ॥

వికో॒త్త॒రం॑ జు॒హోతి॑ ప్ర॒యుతా॑య॒ స్వాహే॑త్యాహ॒ సము॒ద్రాయ॑
 స్వాహే॑త్యాహా॒హర్వ్యుష్ణిః॑ సప్త॒ చ ॥ 16 ॥

వి॒భూర్మా॑త్రా ప్ర॒భూః పి॒త్రేత్య॑శ్వనామా॒ని జు॒హోతి॑ |
 ఉ॒భయో॑రే॒వైనం॑ లో॒కయో॑ర్నామధే॒యం గ॒మయ॑తి |
 ఆ॒యనా॑య॒ స్వాహా॑ ప్రా॒యణా॑య॒ స్వాహే॑త్యుద్ధ్రా॒వాంజు॒హోతి॑ |
 స॒ర్వమే॒వైన॑మ॒స్కన్న॑గ్ం సు॒వర్గం॑ లో॒కం గ॒మయ॑తి |
 అ॒గ్నయే॑ స్వాహా॑ సో॒మాయ॑ స్వాహే॒తి పూ॑ర్వహో॒మాంజు॒హోతి॑ |
 పూ॑ర్వ ఏ॒వ ద్వి॒షంతం॑ భ్రా॒తృవ్య॑మతి॒క్రామ॑తి |
 పృ॒థివ్యై॑ స్వాహా॑ఽంత॒రిక్షా॑య॒ స్వాహే॑త్యాహ |
 యథా॑ య॒జురే॒వైతత్ |
 అ॒గ్నయే॑ స్వాహా॑ సో॒మాయ॑ స్వాహే॒తి పూ॑ర్వదీ॒క్షా జు॒హోతి॑ |
 పూ॑ర్వ ఏ॒వ ద్వి॒షంతం॑ భ్రా॒తృవ్య॑మతి॒క్రామ॑తి ॥ 63 ॥

పృ॒థివ్యై॑ స్వాహా॑ఽంత॒రిక్షా॑య॒ స్వాహే॑త్యేకవి॒గ్ంశినీం॑ దీ॒క్షాం జు॒హోతి॑ |
 ఏ॒కవి॒గ్ంశ॑తి॒ర్వై దే॒వలో॑కాః |
 ద్వాద॑శ॒ మాసాః॑ పంచ॒ర్తవః॑ |
 త్రయ॑ ఇ॒మే లో॑కాః |
 అసా॑వాదిత్య ఏ॒కవి॒గ్ంశః॑ |
 ఏ॒ష సు॑వర్గో లో॒కః |
 సు॒వర్గస్య॑ లో॒కస్య॑ సమ॒ష్ట్యై |
 భువో॑ దే॒వానాం॑ కర్మణే॒త్యతు॑దీ॒క్షా జు॒హోతి॑ |

ఋ॒తూనే॒వాస్మై॑ క॒ల్పయ॑తి ।

అ॒గ్నయే॑ స్వా॒హా వా॒యవే॑ స్వా॒హేతి॑ జు॒హోత్య॑న॒ంతరి॑త్యై ॥ 64 ॥

అ॒ర్వాజ్య॑జ్ఞః సం॒క్రామ॑త్వి॒త్యాప్తి॑ర్జు॒హోతి॑ ।

సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా॑ప్త్యై ।

భూ॒తం భ॑వ్యం భ॒విష్య॑ది॒తి ప॒ర్యాప్తి॑ర్జు॒హోతి॑ ।

సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్య॑ ప॒ర్యాప్త్యై॑ ।

ఆ మే॑ గృ॒హా భ॑వ॒ంతిత్వి॒త్యాభూ॑ర్జు॒హోతి॑ ।

సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా॑భూ॒త్యై ।

అ॒గ్నినా॑ తపో॒న్వభ॑వది॒త్యను॑భూ॒ర్జుహో॑తి ।

సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా॑ను॒భూత్యై॑ ।

స్వా॒హాఽఽధి॑మా॒ధీతాయ॑ స్వా॒హేతి॑ స॒మస్తా॑ని వై॒శ్వదే॒వాని॑ జు॒హోతి॑ ।

స॒మస్త॑మే॒వ ద్విష॑ంతం భ్రా॒తృవ్య॑మ॒తిక్రా॑మతి ॥ 65 ॥

ద॒ద్భ్యః స్వా॒హా హ॑నూ॒భ్యాగ్ స్వా॒హేత్య॑ంగ॒హోమాం॑జు॒హోతి॑ ।

అంగే॑ అంగే॑ వై పు॒రుష॑స్య పా॒ప్తోప॑శ్లిష్ఠః ।

అంగా॑దంగాదే॒వైనం॑ పా॒పృన॑స్తే॒న ము॑ంచతి ।

అంజ్యే॑తాయ స్వా॒హా కృ॒ష్ణాయ॑ స్వా॒హా శ్వే॒తాయ॑ స్వా॒హేత్య॑శ్వ॒రూపా॑ణి॒ జుహో॑తి ।

రూ॒పైరే॒వైన॑గ్ం స॒మర్థ॑యతి ।

ఓష॑ధీ॒భ్యః స్వా॒హా మూ॑లే॒భ్యః స్వా॒హేత్యో॑ష॒ధిహో॑మాంజు॒హోతి॑ ।

ద్వయో॑ వా ఓష॑ధయః ।

పుష్పే॑భ్యో॒న్వనా॑ః ఫలం గృ॒హ్ణాంతి॑ ।

మూలే॑భ్యో॒ఽన్యాః |

తా ఏ॒వో॒భయీ॒రవ॑రుంధే || 66 ||

వన॑స్ప॒తిభ్యః॑ స్వా॒హేతి॑ వన॑స్ప॒తిహో॑మాంజు॒హోతి॑ |

ఆ॒రణ్య॑స్యా॒న్నాద్య॑స్యా॒వరు॑ద్యై |

మే॒షస్త్యా॑ ప॒చత్తై॑ర॒వత్వి॑త్యపా॒వ్యాని॑ జు॒హోతి॑ |

ప్రా॒ణా వై దే॒వా అ॑పా॒వ్యాః |

ప్రా॒ణానే॒వావ॑రుంధే |

కూ॒ప్యాభ్యః॑ స్వా॒హోఽద్యుః॑ స్వా॒హేత్య॑పాగ్ం హో॑మాంజు॒హోతి॑ |

అ॒ఘ్న వా ఆ॑పః |

అ॒న్నం వా ఆ॑పః |

అ॒ద్భ్యో వా అ॑న్నం జాయతే |

యదే॒వాద్భ్యో॑ఽన్నం జాయతే |

తద॑వరుంధే || 67 ||

పూ॒ర్వది॒క్షా జు॑హోతి పూ॒ర్వ ఏ॒వ ద్వి॒షంతం॑ భ్రా॒తృ॒వ్యమ॑తి॒క్రామ॑త్యనంత॒రిత్యై

క్రా॒మతి॑ రుంధే జాయత ఏ॒కం చ॑ || 17 ||

అంభా॑గ్ంసి జు॒హోతి॑ |

అ॒యం వై లో॒కోఽంభా॑గ్ంసి |

తస్య॑ వస॒వోఽధి॑పతయః |

అ॒గ్నిర్జ్యోతిః॑ |

యదంభా॑గ్ంసి జు॒హోతి॑ |

ఇ॒మమే॒వ లో॒కమ॑వ॒రుంధే॑ ।
 వ॒సూ॒నాగ్ం॑ సా॒యుజ్యం॑ గ॒చ్ఛతి॑ ।
 అ॒గ్నిం జ్యోతి॑రవ॒రుంధే॑ ।
 న॒భాగ్ం॑సి జు॒హోతి॑ ।
 అ॒ంతరి॑క్షం వై న॒భాగ్ం॑సి ॥ 68 ॥

త॒స్య రు॒ద్రా అ॒ధిప॑తయః ।
 వా॒యుర్జ్యోతిః॑ ।
 య॒న్మ॒భాగ్ం॑సి జు॒హోతి॑ ।
 అ॒ంతరి॑క్షమే॒వావ॑రుంధే ।
 రు॒ద్రాణా॑గ్ం సా॒యుజ్యం॑ గ॒చ్ఛతి॑ ।
 వా॒యుం జ్యోతి॑రవ॒రుంధే॑ ।
 మ॒హాగ్ం॑సి జు॒హోతి॑ ।
 అ॒సౌ వై లో॒కో మ॒హాగ్ం॑సి ।
 తస్యా॑ది॒త్యా అ॒ధిప॑తయః ।
 నూ॒ర్యో జ్యోతిః॑ ॥ 69 ॥

య॒న్మ॒హాగ్ం॑సి జు॒హోతి॑ ।
 అ॒ముమే॒వ లో॒కమ॑వ॒రుంధే॑ ।
 ఆది॑త్యా॒నాగ్ం॑ సా॒యుజ్యం॑ గ॒చ్ఛతి॑ ।
 నూ॒ర్యం జ్యోతి॑రవ॒రుంధే॑ ।
 న॒మో రా॒జ్ఞే న॒మో వ॒రుణా॑యేతి॒ య॒వ్యాని॑ జు॒హోతి॑ ।

అన్నాద్యస్యావరుద్ధైః |
 మయోభూర్వాతో అభి వాతూస్రా ఇతి గవ్యాని జుహోతి |
 పశూనామవరుద్ధైః |
 ప్రాణాయ స్వాహో వ్యానాయ స్వాహేతి సంతతిహోమాంజుహోతి |
 సువర్గస్య లోకస్య సంతత్యైః || 70 ||

సితాయ స్వాహోఽసితాయ స్వాహేతి ప్రముక్తిర్జుహోతి |
 సువర్గస్య లోకస్య ప్రముక్త్యైః |
 పృథివ్యై స్వాహోఽంతరిక్షాయ స్వాహేత్యాహ |
 యథా యజురేవైతత్ |
 దత్వతే స్వాహోఽదంతకాయ స్వాహేతి శరీరహోమాంజుహోతి |
 పితృలోకమేవ తైర్యజమానోఽవరుంధే |
 కస్త్యా యునక్తి స త్వా యునక్తితి పరిధీన్ యునక్తి |
 ఇమే వై లోకాః పరిధయః |
 ఇమానేవాస్మై లోకాన్ యునక్తి |
 సువర్గస్య లోకస్య సమప్త్యైః || 71 ||

యః ప్రాణతో య ఆత్మదా ఇతి మహిమానో జుహోతి |
 సువర్గో వై లోకో మహాః |
 సువర్గమేవ తాభ్యాం లోకం యజమానోఽవరుంధే |
 ఆ బ్రహ్మన్బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతామితి సమస్తాని
 బ్రహ్మవర్చసాని జుహోతి |

బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒న॒మే॒వ తై॒ర్య॒జ॒మా॒నో॒ఽవ॒రు॒ంధే॑ |
 జ॒జ్ఞి॒ బీ॒జ॒మి॒తి జు॒హోత్య॑న॒ంత॒రి॒త్యై |
 అ॒గ్నయే॑ స॒మ॒న॒మ॒త్పు॒థి॒వ్యై స॒మ॒న॒మ॒ది॒తి స॒న్న॒తి॒హో॒మాం॒జు॒హోతి॑ |
 సు॒వ॒ర్గ॒స్య లో॒క॒స్య స॒న్న॒త్యై |
 భూ॒తాయ॑ స్వా॒హా భ॒వి॒ష్య॒తే స్వా॒హేతి॑ భూ॒తాభ॒వ్యో హో॒మా జు॒హోతి॑ |
 అ॒యం వై లో॒కో భూ॒తం || 72 ||

అ॒సౌ భ॒వి॒ష్యత్ |
 అ॒న॒యో॒రే॒వ లో॒క॒యోః ప్ర॒తి॒తి॒ష్ఠతి॑ |
 స॒ర్వ॒స్యా॒ష్ట్యై |
 స॒ర్వ॒స్యా॒వ॒రు॒ద్వ్యై |
 య॒దక్ర॑ందః ప్ర॒థ॒మం జా॒య॒మా॒న ఇ॒త్య॒శ్వ॒స్తోమీ॒యం జు॒హోతి॑ |
 స॒ర్వ॒స్యా॒ష్ట్యై |
 స॒ర్వ॒స్య జి॒త్యై |
 స॒ర్వ॒మే॒వ తే॒నా॒ప్నోతి॑ |
 స॒ర్వం జ॒యతి॑ |
 యో॒ఽశ్వ॑మే॒ధేన॑ య॒జతే॑ || 73 ||

య ఉ॑ చై॒న॒మే॒వం వేద॑ |
 య॒జ్ఞగ్ం ర॒క్షాగ్ం॑స్య॒జి॒ఘాగ్ం॑సన్ |
 స ఏ॒తాన్ప్ర॒జాప॑తి॒ర్నక్తగ్ం॑హో॒మాన॑పశ్యత్ |
 తా॒స॒జు॒హోత్ |

తైర్వై స యజ్ఞాద్రక్షాగ్న్యపాహన్న్ |
 యస్త్వగ్గంహోమాంజుహోతి |
 యజ్ఞాదేవ తైర్యజమానో రక్షాగ్న్యపహంతి |
 ఉషసే స్వాహా వ్యుష్ట్యై స్వాహేత్యంతతో జుహోతి |
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై || 74 ||

వై సభాగ్గంసి సూర్యో జ్యోతిః సంతత్యై
 సమష్ట్యై భూతం యజతే నవ చ || 18 ||

ఏకయాపో వైకాదశినీ వా |
 అన్యేషాం యజ్ఞానాం యూపా భవంతి |
 ఏకవిగ్గంశిన్యశ్వమేధస్య |
 సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్యై |
 బైల్వో వా ఖాదిరో వా పాలాశో వా |
 అన్యేషాం యజ్ఞక్రతూనాం యూపా భవంతి |
 రాజ్ఞుదాల ఏకవిగ్గంశత్యరత్నిరశ్వమేధస్య |
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై |
 నాన్యేషాం పశూనాం తేజన్యా అవద్యంతి |
 అవద్యంత్యశ్వస్య || 75 ||

పాప్మా వై తేజనీ |
 పాప్మనోఽపహత్యై |
 ప్లక్షశాఖాయామన్యేషాం పశూనామవద్యంతి |

వే॒త॒స॒శా॒ఖా॒యా॒మ॒శ్వ॑స్య |
 అ॒ప్పు॒యో॒ని॒ర్వా॒ అ॒శ్వః॑ |
 అ॒ప్పు॒జో॒ వే॒త॒సః॑ |
 స్వ॒ ఏ॒వా॒స్య॒ యో॒నా॒వ॒వ॑ద్యతి |
 యూ॒పే॒షు॒ గ్రా॒ం॒యా॒న్ప॒శూ॒న్నీ॒యు॒ంజ॑ంతి |
 ఆ॒రో॒కే॒ష్వా॒ర॒ణ్యా॒ంధా॒ర॒య॑ంతి |
 ప॒శూ॒నాం॒ వ్యా॒వృ॑త్యై |
 ఆ గ్రా॒ం॒యా॒న్ప॒శూ॒న్ల॒భ॑ంతే |
 ప్రా॒ర॒ణ్యా॒ంధృ॒జ॑ంతి |
 పా॒మ్నో॒ఽప॑హత్యై || 76 ||

అ॒శ్వ॑స్య॒ వ్యా॒వృ॑త్యై త్రి॒ణి॒ చ॑ || 19 ||

రా॒జ్ఞు॒దా॒ల॒మ॒గ్ని॒ష్ఠం॒ మి॒నో॑తి |
 భ్రూ॒ణ॒హ॒త్యా॒యా॒ అ॒ప॑హత్యై |
 పౌ॒తు॒ద్ర॒వా॒వ॒భి॑తో భవతః |
 పు॒ణ్య॑స్య గంధ॒స్యా॒వ॒రు॒ద్వై |
 భ్రూ॒ణ॒హ॒త్యా॒మే॒వా॒స్మా॒ద॒ప॑హత్య |
 పు॒ణ్యే॒న గంధే॒నో॒భ॒య॒తః॒ ప॒రి॒గృ॑హ్ణాతి |
 ష॒డై॒చ్ఛల్॒వా భ॑వంతి |
 బ్ర॒హ్మ॑వర్చ॒న॒స్యా॒వ॒రు॒ద్వై |

షట్టాదిరాః |

తేజసోఽవరుద్యై || 77 ||

షట్పాలాశాః |

సోమపీఠస్యావరుద్యై |

ఏకవిగ్ంశతిః సంపద్యంతే |

ఏకవిగ్ంశతిర్వై దేవలోకాః |

ద్వాదశ మాసాః పంచర్తవః |

త్రయ ఇమే లోకాః |

అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశః |

ఏష సువర్గో లోకః |

సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై |

శతం పశవో భవంతి || 78 ||

శతాయుః పురుషః శతేంద్రియః |

ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రతితిష్ఠతి |

సర్వం వా అశ్వమేధ్యాప్నోతి |

అపరిమితా భవంతి |

అపరిమితస్యావరుద్యై |

బ్రహ్మవాదినో వదంతి |

కస్మాద్భ్రత్యాత్ |

దక్షిణతోఽన్యేషాం పశూనామవద్యంతి |

ఉత్త॒రతో॑ఽశ్వ॒స్యేతి॑ ।
 వారు॑ణో॒ వా అ॑శ్వః ॥ 79 ॥

ఏషా॑ వై వరు॑ణస్య దిక్ ।
 స్వా॒యామే॒వాస్య॑ ది॒శ్యవ॑ద్యతి ।
 యది॑త॒రేషాం॑ ప॒శూనా॑మ॒వద్య॑తి ।
 శత॑దే॒వత్యం॑ తేనా॑వరుంధే ।
 చి॒తేఽగ్నా॑వధి॒వైతసే॑ క॒టేఽశ్వం॑ చి॒నోతి॑ ।
 అ॒ప్పు॒యోని॑ర్వా అ॒శ్వః ।
 అ॒ప్పు॒జో వే॒తసః॑ ।
 స్వ ఏ॒వైనం॑ యోనౌ ప్రతి॑ష్ఠాపయతి ।
 పు॒రస్తా॑త్ప్రత్యం॒చం తూ॑పరం చి॒నోతి॑ ।
 పశ్చా॑త్ప్రాచీ॒నం గో॑మృగం ॥ 80 ॥

ప్రా॒ణాపా॑నావే॒వాస్మింధ్ను॑యంచౌ దధాతి ।
 అ॒శ్వం తూ॑పరం గోం॒బుగ॑మితి స॒ర్వహు॑త ఏ॒తాంజు॑హోతి ।
 ఏషాం॑ లో॒కానా॑మభి॒జిత్యై॑ ।
 ఆత్మ॑నాఽభి॒జుహో॑తి ।
 సాత్మా॑నమే॒వైన॑గ్ం స॒తనుం॑ కరోతి ।
 సాత్మా॑ఽము॒ష్మిన్లోకే॑ భవతి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 అథో॑ వసో॒రేవ ధా॑రాం తేనా॑వరుంధే ।

ఇ॒లు॒వ॒ర్దా॒య॒ స్వా॒హో॒ బ॒లి॒వ॒ర్దా॒య॒ స్వా॒హే॒త్యా॒హ॒ |

స॒ం॒వ॒థ్న॒రో॒ వా॒ ఇ॒లు॒వ॒ర్దః॑ |

ప॒రి॒వ॒థ్న॒రో॒ బ॒లి॒వ॒ర్దః॑ |

స॒ం॒వ॒థ్న॒రాదే॑వ ప॒రి॒వ॒థ్న॒రాదా॒యు॒ర॒వ॒రు॒ంధే॑ |

ఆ॒యు॒రే॒వా॒స్మి॒ంద॒ధాతి॑ |

త॒స్మా॒ద॒శ్వ॒మే॒ధయా॑జి జ॒ర॒సా॒ వి॒స్త॒సా॒ఽము॑ం లో॒క॒మే॒తి ॥ 81 ॥

తే॒జ॒సో॒ఽవ॒రు॒ధ్యై॒ భ॒వ॒ంత్య॒శ్వో గో॒మృ॒గ॒మి॒లు॒వ॒ర్దశ్చ॒త్వారి॑ చ ॥ 20 ॥

ఏ॒క॒వి॒గ్ంశో॑ఽగ్ని॒ర్భ॒వతి॑ |

ఏ॒క॒వి॒గ్ంశః॑ స్తో॒మః॑ |

ఏ॒క॒వి॒గ్ంశ॑తి॒ర్యా॒పాః॑ |

య॒థా॒ వా॒ అ॒శ్వా వ॑ర్ష॒భా వా॒ వృ॒షా॒ణః స॒గ్ంస్ఫు॑రే॒రన్మ్ |

ఏ॒వ॒మే॒తథ్నో॑మాః స॒గ్ంస్ఫు॑ర॒ంతే॑ |

య॒దే॒క॒వి॒గ్ంశాః॑ |

తే॒ య॒థ్నం॑బు॒చ్ఛే॒రన్మ్ |

హ॒న్యే॒తా॒స్య య॒జ్ఞః॑ |

ద్వా॒దశ॑ ఏ॒వాగ్నిః॑ స్యాది॒త్యా॒హుః॑ |

ద్వా॒దశః॑ స్తో॒మః॑ ॥ 82 ॥

ఏ॒కా॒దశ॑ యూ॒పాః॑ |

య॒ద్ద్వా॒దశో॑ఽగ్ని॒ర్భ॒వతి॑ |

ద్వా॒దశ॑ మా॒సాః॑ స॒ం॒వ॒థ్న॒రః॑ |

స॒వ॒భృ॒రే॒ణై॒వా॒స్మా॒ అ॒న్న॒మ॒వ॒రు॒ంధే॑ ।

య॒ద్ద॒శ॒ యూ॒పా॒ భ॒వ॒ంతి॑ ।

ద॒శా॒క్ష॒రా॒ వి॒రాట్ ।

అ॒న్నం॑ వి॒రాట్ ।

వి॒రాజై॒వా॒న్నా॒ద్య॒మ॒వ॒రు॒ంధే॑ ।

య॒ ఏ॒కా॒ద॒శః॑ ।

స్త॒న॒ ఏ॒వా॒స్యై॒ సః ॥ 83 ॥

దు॒హ॒ ఏ॒వై॒నాం॑ తే॒న॑ ।

త॒దా॒హుః॑ ।

య॒ద్ద్వా॒ద॒శో॒ఽగ్నిః॑ స్యా॒ద్ద్వా॒ద॒శః॒ స్తో॒మ॒ ఏ॒కా॒ద॒శ॒ యూ॒పాః॑ ।

య॒థా॒ స్థూ॒రి॒ణా॒ యా॒యాత్ ।

తా॒దృ॒క్తత్ ।

ఏ॒క॒వి॒గ్ం॒శ॒ ఏ॒వా॒గ్నిః॑ స్యా॒ది॒త్యా॒హుః॑ ।

ఏ॒క॒వి॒గ్ం॒శః॒ స్తో॒మః॑ ।

ఏ॒క॒వి॒గ్ం॒శ॒తి॒ర్యా॒పాః॑ ।

య॒థా॒ ప్ర॒ష్ఠి॒భి॒ర్యా॒తి॑ ।

తా॒దృ॒గే॒వ తత్ ॥ 84 ॥

యో॒ వా అ॒శ్వ॒మే॒ధే తి॒స్రః॒ కకు॒భో వే॒ద ।

కకు॒ద్ధ॒ రా॒జ్ఞాం॑ భ॒వతి॑ ।

ఏ॒క॒వి॒గ్ం॒శో॒ఽగ్ని॒ర్భ॒వతి॑ ।

ఏకవిగ్ంశః స్తోమః |
 ఏకవిగ్ంశతిర్యూపాః |
 ఏతా వా అశ్వమేధే తిన్రః కకుభః |
 య ఏవం వేద |
 కకుద్ధ రాజ్ఞాం భవతి |
 యో వా అశ్వమేధే త్రిణి శిర్షాణి వేద |
 శిరో హ రాజ్ఞాం భవతి |
 ఏకవిగ్ంశోఽగ్నిర్భవతి |
 ఏకవిగ్ంశః స్తోమః |
 ఏకవిగ్ంశతిర్యూపాః |
 ఏతాని వా అశ్వమేధే త్రిణి శిర్షాణి |
 య ఏవం వేద |
 శిరో హ రాజ్ఞాం భవతి || 85 ||

ద్వాదశః స్తోమః స ఏవ తచ్చిరో హ రాజ్ఞాం భవతి షట్పు || 21 ||

దేవా వా అశ్వమేధే పవమానే |
 సువర్గం లోకం న ప్రాజానన్ |
 తమశ్యః ప్రాజానాత్ |
 యదశ్వమేధేఽశ్వేన మేధ్యేనోదంచో బహిష్పవమానగం సర్పంతి |
 సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్యై |
 న వై మనుష్యః సువర్గం లోకమంజసా వేద |

అశ్వో వై సువర్గం లోకమంజసా వేద |
 యదుద్ధాతోద్ధాయేత్ |
 యథాక్షేత్రజ్ఞోఽన్యేన పథా ప్రతిపాదయేత్ |
 తాదృక్తత్ || 86 ||

ఉద్ధాతారమపరుద్ధ్య |
 అశ్వముద్ధీథాయ వృణీతే |
 యథా క్షేత్రజ్ఞోఽంజసా నయతి |
 ఏవమేవైనమశ్వః సువర్గం లోకమంజసా నయతి |
 పుచ్ఛమన్వారభంతే |
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై |
 హిం కరోతి |
 సామైవాకః |
 హిం కరోతి |

ఉద్గీధ ఏవాస్య సః || 87 ||

వడబా ఉపరుంధంతి |
 మిథునత్వాయ ప్రజాత్యై |
 అథో యథోపగాతార ఉపగాయంతి |
 తాదృగేవ తత్ |
 ఉదగాసీదశ్వో మేధ్య ఇత్యాహ |
 ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః |

ప్ర॒జాప॑తి॒రుద్ధీ॑ధః |
 ఉ॒ద్ధీ॑ధ॒మే॒వావ॑రుంధే |
 అథో॑ బు॒క్సామ॑యో॒రేవ॑ ప్ర॒తితి॑ష్ఠతి |
 హి॒రణ్యో॑నో॒పాక॑రోతి |
 జ్యోతి॑ర్వై హి॒రణ్యం॑ |
 జ్యోతి॑రే॒వ ము॑ఖతో ద॒ధాతి॑ |
 య॒జమా॑నే॒ చ ప్ర॒జాసు॑ చ |
 అథో॑ హి॒రణ్యజ్యోతి॑రే॒వ య॒జమా॑నః సు॒వర్గం॑ లో॒కమే॑తి || 88 ||

తథు ఉ॒పాక॑రోతి చ॒త్వారి॑ చ || 22 ||

పు॒రుషో॑ వై య॒జ్ఞః |
 య॒జ్ఞః ప్ర॒జాప॑తిః |
 యద॑శ్యే ప॒శూన్ని॑యుంజంతి |
 య॒జ్ఞాదే॒వ తద్య॑జ్ఞం ప్ర॒యుంక్తే॑ |
 అశ్వం॑ తూప॒రం గో॑ంబుగం |
 తాస॑గ్నిష్ఠ ఆ॒లభ॑తే |
 సేనా॑ముఖమే॒వ తథ్సగ్గ॑శ్యతి |
 తస్మా॑ద్రాజముఖం భీష్మం భావుకం |
 ఆగ్నే॑యం కృష్ణగ్రీ॒వం పు॒రస్తా॑ల్లలాటే |
 పూ॒ర్వాగ్ని॑మే॒వ తం కు॑రుతే || 89 ||

తస్మాత్పూర్వాగ్నిం పురస్తాథ్సాపయంతి |
 పౌష్ణమన్వంచం |
 అన్నం వై పూషా |
 తస్మాత్పూర్వాగ్నావాహార్యమాహరంతి |
 ఐంద్రాపౌష్ణముపరిష్టాత్ |
 ఐంద్రో వై రాజన్యోఽన్నం పూషా |
 అన్నాద్యేనైవైనముభయతః పరిగృహ్ణాతి |
 తస్మాద్రాజన్యోఽన్నాదో భావుకః |
 ఆగ్నేయౌ కృష్ణగ్రీవౌ బాహువోః |
 బాహువోరేవ వీర్యం ధత్తే || 90 ||

తస్మాద్రాజన్యో బాహుబలీ భావుకః |
 త్వాష్ట్రా లోమశస్థా సన్ధ్యోః |
 సన్ధ్యోరేవ వీర్యం ధత్తే |
 తస్మాద్రాజన్యః ఊరుబలీ భావుకః |
 శితిపృష్ఠా బార్హస్పత్యౌ పృష్ఠే |
 బ్రహ్మవర్చసమేవోపరిష్టాధత్తే |
 అథో కవచే ఏవైతే అభితః పర్యూహతే |
 తస్మాద్రాజన్యః సన్నద్ధో వీర్యం కరోతి |
 ధాత్తే పృషోదరమధస్తాత్ |
 ప్రతిష్ఠామేవైతాం కురుతే |

అథో ఇ॒యం వై ధా॒తా |
 అ॒స్యామే॒వ ప్ర॒తితి॑ష్ఠతి |
 సౌ॒ర్యం బ॒లక్షం పు॑చ్ఛే |
 ఉ॒ద్భేధ॑మే॒వ తం కు॑రుతే |
 తస్మా॑దు॒ద్భేధం భ॒యే ప్ర॒జా అ॒భిస॑గ్గశ్రయంతి || 91 ||

కు॒రుతే ధ॒త్తే కు॒రుతే పంచ॑ చ || 23 ||

సాంగ్ర॑హణ్యా చతు॑ష్టయో॒ యో వై యః పి॒తుశ్చ॒త్వారో యథా॑
 ని॒క్తం ప్ర॒జాప॑తయే త్వా యథా ప్రోక్షి॑తం విభూ॒రాహ
 ప్ర॒జాప॑తిరకామయతాఽశ్వ॒మేధే॑న ప్ర॒జాప॑తిర్న కించ న
 సా॒వి॒త్రమా॑బ్రహ్మన్పు॒జాప॑తిర్దేవేభ్యః ప్ర॒జాప॑తీ రక్షాగ్ం॒సి
 ప్ర॒జాప॑తిమీఘతి విభూ॒రశ్వ॑నామాన్యంభాగ్న్యేకయాపో
 రా॒జ్ఞుదా॑లమేకవిగ్ంశో దే॒వాః పు॒రుష॑స్తయోవిగ్ంశతిః || 23 ||

సాంగ్ర॑హణ్యా తస్మా॑దశ్వ॒మేధయా॑జీ యత్ప॒రిమి॑తా
 యద్య॑జ్ఞముఖే యో దీక్షాం దే॒వానే॑వ త్రయ॒ ఇమే॑ సితాయ
 ప్రా॒ణాఽపా॑నావేవాస్మింతస్మా॒ద్రాజ॑న్య ఏక॒సవ॑తిః || 91 ||

సాంగ్ర॑హణ్యా సగ్గశ్రయంతి ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే అష్టమః ప్రశ్నః సమాప్తః ||